Danmarks Naturfredningsforening

DN Aarhus
Formand: Sebastian Jonshøj
Telefon: 6160 3401, E-mail: aarhus@dn.dk

Aarhus d. 23. oktober 2026

Til:

Aarhus Kommune
Teknik og Miljø
Natur og Miljø

Høringssvar til *Forslag til Spildevandsplan 2027-2032*

Danmarks Naturfredningsforening i Aarhus (DN) fremsender hermed bemærkninger til forslag til Spildevandsplan 2027-2032. Heri forholder vi os alene til to afsnit under planens hovedafsnit *Status og indsatser*, nemlig *Spildevand og renseanlæg* samt *Vandkvalitet og miljøforurenende stoffer*, med et særligt fokus på udledning af medicinrester til vandmiljøet.

Baggrund
Tænketanken Hav har i august 2026 offentliggjort en analyse som viser, at der årligt udledes store mængder af medicin, bl.a. antidepressiv medicin, p-piller, smertestillende medicin og antibiotika til vores havmiljø, fordi danske renseanlæg ikke har installeret teknologien til at fjerne det. Forklaringen er, at meget af den medicin, som vi mennesker tager hver dag, ikke optages fuldt ud i kroppen, men i stedet skylles ud i toilettet og ender i kloakken.

Tænketanken Hav har undersøgt 13 udvalgte lægemiddelstoffer - bl.a. det aktive stof i hovedpinepiller, paracetamol. Tænketanken estimerer, at der årligt ender 2,2 ton paracetamol i vandmiljøet via spildevandet. Det svarer til at hælde 12.000 hovedpinepiller ud i vandet hver dag året rundt. Stofferne kan have stor skadelig effekt på både dyr og mennesker.

Forureningen med lægemiddelstoffer sker i et vand- og havmiljø, der i forvejen er presset til det yderste. En væsentlig del af problemet kan løses ved at accelerere udrulningen af mere avanceret renseteknologi på renseanlæggene.

Situationen i Aarhus
På Aarhus Vands hjemmeside fremgår det, at Aarhus Kommune har fokus på at sikre, at vandløb, søer og kystvande kan opnå og fastholde en god økologisk og kemisk tilstand. Det skal ske gennem en målrettet indsats for at begrænse udledningen af næringsstoffer og miljøforurenende stoffer fra både spildevand og regnvand.

DN Aarhus
Formand: Sebastian Jonshøj
Telefon: 6160 3401, E-mail: aarhus@dn.dk

Aarhus Kommune, Aarhus Vand og Aarhus Universitetshospital har foretaget et stort analysearbejde af medicinrester i aarhusianernes spildevand og er nået frem til, at private husholdninger udleder langt flere miljøkritiske medicinrester (87 %) end Aarhus Universitetshospital (13 %). Undersøgelsen konkluderer således, at størstedelen af medicinresterne kommer fra private hjem; derfor giver det mest mening og mest miljø for pengene at rense for medicinrester på de centrale renseanlæg.

Rensetrin
Der er i øjeblikket kun krav om 3 rensetrin på de danske renseanlæg: Mekanisk, biologisk og kemisk rensetrin (fjernelse af fosfor). I november 2024 blev EU's reviderede Byspildevandsdirektiv vedtaget. Når direktivet er implementeret i dansk lovgivning, kan der komme et nyt krav om et 4. rensetrin, der skal fjerne en stor del af de miljøfarlige forurenende stoffer, som de 3 første trin ikke fanger. Et fremtidigt 5. rensetrin vil desuden fjerne PFAS, tungmetaller mm.

Aarhus Vand har valgt at være på forkant med kravene i det reviderede direktiv. Under Spildevandsplanens afsnit, *Rensningen for miljøforurenende stoffer* står der, at Egå Renseanlæg modtager spildevand fra den nordlige del af kommunen og dermed også fra Aarhus Universitetshospital. Renseanlægget har derfor i 2026 fået etableret et ozonanlæg på baggrund af skærpede krav fra Aarhus Kommune. Egå Renseanlæg har således nu som det eneste anlæg et 4. rensetrin, som skal fjerne medicinrester og andre mikroforurenende stoffer, som de 3 almindelige rensetrin ikke kan fjerne.

Af Spildevandsplanen fremgår det imidlertid samtidig, at siden de tre øvrige renseanlæg Viby, Åby og Marselisborg, med tiden skal nedlægges, er der ikke planer om at etablere et 4. rensetrin her.

Aarhus ReWater
Det nye renseanlæg Aarhus ReWater skal efter planen stå klar i 2036. Tidshorisonten for projektets realisering er imidlertid forbundet med store usikkerheder, dels pga. de forsinkelser i byggefasen, der ofte opstår ved store offentlige byggerier, og dels fordi en endelig politisk godkendelse afventer en formel vedtagelse af en revision af Vandsektorloven, som forventes fremsat i 2027. Skønt det fremtidige nye renseanlæg fra start vil være forsynet med et anlæg til rensning for miljøfarlige stoffer, ligger idriftsættelsen af anlægget altså i bedste fald 10 år ude i fremtiden.

DN mener
DN mener på den baggrund, at Aarhus Kommune bør prioritere effektive løsninger i den mellemliggende periode, fremfor til stadighed at afvente. Man bør afsøge muligheden for en forbedret rensning af spildevandet på de eksisterende 3 renseanlæg, frem til det tidspunkt, hvor de reelt lukkes ned og erstattes af den fremtidige anlægsstruktur.

DN Aarhus
Formand: Sebastian Jonshøj
Telefon: 6160 3401, E-mail: aarhus@dn.dk

På det eksisterende Marselisborg Renseanlæg – som er et stort renseanlæg på 220.000 PE (personækvivalenter) – peger DN på muligheden for at man f.eks. installerer et teknisk anlæg til midlertidig rensning for miljøfarlige stoffer. Et sådant anlæg vil senere kunne flyttes over på det nye Aarhus ReWater, eller sælges videre til andet rensningsanlæg.

Fremsæt krav om fornyet udledningstilladelse
I følge Miljøstyrelsen kan ny viden om indholdet af stoffer – f.eks. fund af nye miljøfarlige forurenende stoffer eller PFAS i spildevandet – sidestilles med en ændret sammensætning af spildevandet, hvorpå kommunerne kan kræve en fornyet udledningstilladelse. En udledningstilladelse har netop til formål at beskytte vandmiljøet, naturen og folkesundheden mod forurening.

Det er i den sammenhæng værd at bemærke, at Aarhus Kommune i sin tid stillede krav om en ny udledningstilladelse fra Egå Renseanlæg, som modtager spildevand fra hospitalet, hvilket gjorde det muligt at foretage de investeringer, der var nødvendige for at installere det 4. rensetrin.

På grund af forekomsten af de mange forurenende stoffer i spildevandet, bør Aarhus Kommune ligeledes have mulighed for at kræve nye udledningstilladelser og dermed sætte tempo på udrulning af det 4. rensetrin på de øvrige rensningsanlæg. Hurtigere implementering vil alt andet lige skåne vores havmiljø for mange tons lægemiddelstoffer.

Handling bag ord
I begyndelsen af oktober 2026 åbnede professor ved Københavns Universitet, Katherine Richardson verdens største vandkonference, IWA, med et vigtigt budskab: Vores evne til at skabe en bæredygtig, global fremtid afhænger fuldstændig af de beslutninger, vi tager lokalt.

Aarhus Kommune har – anført af borgmesteren – erklæret en målrettet vilje til at forbedre havmiljøet i Aarhusbugten gennem en række aktive naturbeskyttelses- og genopretningstiltag. En forbedret spildevandsrensning bør indgå som et centralt virkemiddel i bestræbelserne på at få livet tilbage i bugten.

Skal vi have et rent vandmiljø er det nødvendigt, at man hæver ambitionsniveauet og fremskynder udrulningen af en mere avanceret rensning for miljøfarlige stoffer på rensningsanlæggene i Aarhus.

På vegne af DN Aarhus

Sebastian Jonshøj, formand